

Література

1. Землянська В. В. Відновне правосуддя в кримінальному процесі України. Посібник / В. В. Землянська. – К.: Видавець Захаренко В. О., 2008. – С. 200.
2. Медіація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/Медіація>.
3. Михальський Ю. Інститут медіації в Україні та за кордоном / Ю. Михайльський // Юридична газета. – 2011. – № 5.
4. Рейзін М. Коментар для Всеукраїнського щотижневого юридичного видання «Юридична газета» до статті – «А медіатор хто?». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sbordolgov.com/ru/articles/komentar-dlya-vseukrayinskogo-schotizhneвого-uridichnogo-vidannya-uridichna-gazeta-do-statti-a-mediator-hto-46>

УДК 342.25 (043.2)

Мельник П. М., Швець Ю. М., студентки,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Розум І. О., к.ю.н., старший викладач

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Сьогодні проблему децентралізації влади в Україні складно назвати новою. Її обговорення триває стільки, скільки існує незалежність держави. Проте, слід зазначити, що й досі вона залишається актуальною. Як відомо сучасна система державотворення в Україні характеризується тим, що управління в ній занадто сконцентроване в центрі, не вистачає ресурсів і, відповідно, функціонування виконавчої влади на місцях є повільним, спостерігаються суперечності між місцевими органами влади, і, як результат – відчуженість людей від неї. З огляду на це потребує вдосконалення та приведення у відповідність з Конституцією України правове регулювання цих проблем. Насамперед це стосується розвитку місцевого самоврядування, особливо, бюджетної політики держави. Місцеве самоврядування за своєю природою виступає як специфічна форма реалізації публічної влади, відмінної як від державної влади, так і від об'єднань громадян, воно втілює місцеві інтереси територіальних громад, виступає у якості механізму залучення громадян України до участі в управлінні своїми справами.

Децентралізація є доволі складним поняттям, яке можна розкривати через його вплив на: адміністративно-територіальний устрій держави, систему органів публічної адміністрації, розподіл між ними функцій, повноважень та фінансових ресурсів. Однак передусім слід пригадати й той факт, що засади децентралізації державної влади закладено у статті 132 Конституції України. Проте, на відміну від Конституцій багатьох

зарубіжних держав, засадою є не сама децентралізація, а «поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади». Інакше кажучи, децентралізація не є винятковим принципом за названою конституційною нормою, а згадане «поєднання» відображає постійні коливання українського суспільства та його політику між Сходом і Заходом [2].

Децентралізація означає такий спосіб визначення та розмежування завдань і функцій, за якого більшість із них передається з рівня центральних органів на рівень нижчий і стає власним завданням та повноваженням органів нижчого рівня. Така децентралізація влади в державі сприяє розвитку демократії, адже відбувається розширення впливу територіальних громад, соціальних груп та громадськості в цілому на справи публічного значення. Демократична держава завжди прагне залучити громадськість до здійснення публічних функцій урядування з метою оптимального задоволення різнобічних потреб людини та народу загалом.

Зрозуміло, що йдеться як про вищий (загальнодержавний) рівень організації влади, так і про регіональний та, безумовно, місцевий рівні. Адже влада може бути зосереджена в руках центральних органів виконавчої влади (та їх територіальних органів) чи становити систему відповідних повноважень, наданих різним органам державної влади та іншим суб'єктам. Тож урядування на місцевому рівні й щодо місцевих справ може здійснюватися двома способами: як призначуваними «згори» чиновниками державного апарату, що функціонують «на місцях», так і в рамках децентралізованої системи урядування, що передбачає діяльність органів місцевого самоврядування та інших уповноважених державою суб'єктів.

У сучасних дослідженнях з адміністративного права децентралізацію визначено як такий спосіб організації публічної влади в державі, за якого адміністративно-територіальні одиниці або інші територіальні утворення мають право самостійно вирішувати питання місцевого значення і реалізувати власні завдання у межах, встановлених законодавством та під відповідальність уповноважених органів і посадових осіб, а втручання у їх діяльність може відбуватись винятково з метою нагляду за законністю в передбачених законом випадках і відповідних формах [3].

За децентралізованої моделі організації влади орган вищого рівня не може втручатися в діяльність органу нижчого рівня, не може здійснювати щодо нього управлінської діяльності та видавати накази чи розпорядження. Межі самоврядування органів, що виконують завдання на засадах децентралізації публічної адміністрації, визначаються заходами нагляду. При цьому нагляд і контроль застосовують винятково у випадках та у спосіб, передбачений законом.

Існування двох центрів влади породжує ситуацію, коли органи місцевого самоврядування несуть повну відповідальність за розвиток усіх сфер життєдіяльності громад, але не мають достатніх механізмів впливу на

ситуацію. Складовою окресленої проблеми виступає і декларативність місцевого самоврядування на рівні областей і районів, де місцеві державні адміністрації володіють більшістю важелів впливу. Без кардинального перегляду функцій місцевих державних адміністрацій можливості розвитку місцевого самоврядування будуть залишатися обмеженими.

Саме тому головним результатом вирішення окреслених проблем повинна стати побудова децентралізованої моделі організації влади, яка б була спроможна в умовах ринкової економіки результативно та ефективно впливати на процеси соціально-економічного і культурного розвитку територій, забезпечувала б якісний рівень надання управлінських послуг населенню на рівні європейських стандартів, була здатна до самовдосконалення і саморегуляції.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Реформування публічної адміністрації в Україні: шлях до європейських стандартів // Актуальні проблеми європейської інтеграції: зб. статей з питань європейської інтеграції та права / [за ред. Д. В. Ягунова]. – Одеса: Фенікс, 2012. – Вип.4. – С. 133–144.
3. Вікторовська А. Prawne determinanty samodzielnosci gminy. Zagadnienia administracyjne. – Warszawa: LIBER, 2002. – S. 49.

УДК 342.92+336.226(043.2)

Михайлюк Д. М., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гончарук С. Т., к.ю.н., професор

ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Чинним законодавством України передбачено що, у разі збройної агресії чи загрози нападу або небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності може вводиться режим воєнного стану. Цей режим є особливим правовим режимом, який передбачає тимчасове обмеження прав і свобод громадян, законних інтересів юридичних осіб та надання спеціальних повноважень державним органам влади необхідних для відвернення загрози [1].

Метою введення воєнного стану є створення умов для здійснення органами державної влади, військовим командуванням, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями наданих їм повноважень у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, мобілізація наявного матеріально-воєнного потенціалу задля якнайшвидшого та економічно-оптимального розв'язання негативної ситуації, що склалася, усунення